

Die Octavo mensis Augusti anno
anaty dñi millesimo fessente
hmo vndeccimo. Def. num. meisa
1063 Paula 5 777 777 777 777 777 777 777
777 777 Ina nobrum Petri Ludouici
Pheice, Joannis Gualbes, Ludouici
Baque, Damiani Juanps,
Nicholay Vras, Labarume
no, Joannis Nilla, Basile,
Segarua Margt, Sebastianilo
rentu Gonelortij, Gaudila, Coma
Carpit, Joannu Ciscar, Guiller
mumonda, Bartholomei Duj
Petri Vdunga, Petri Fernando
Gasparru, Barber, Bartholomei
Veyga, Joannu Ramo, Jacobi
Nalox da, et Mathes Pomb
presectorum qui hec singula
sunt singulis referendo lauda
mus approbamus ratifica
mus et eorum firmamus
a decima hora sua 159

Die Octavo mensis Augusti anno
anaty dñi millesimo fessente
hmo vndeccimo. Def. num. meisa
1063 Paula 5 777 777 777 777 777 777 777
777 777 Ina nobrum Petri Ludouici
Pheice, Joannis Gualbes, Ludouici
Baque, Damiani Juanps,
Nicholay Vras, Labarume
no, Joannis Nilla, Basile,
Segarua Margt, Sebastianilo
rentu Gonelortij, Gaudila, Coma
Carpit, Joannu Ciscar, Guiller
mumonda, Bartholomei Duj
Petri Vdunga, Petri Fernando
Gasparru, Barber, Bartholomei
Veyga, Joannu Ramo, Jacobi
Nalox da, et Mathes Pomb
presectorum qui hec singula
sunt singulis referendo lauda
mus approbamus ratifica
mus et eorum firmamus
a decima hora sua 159

Carta Pobla de la vila d' Ondara

Atorgada pel Marqués
de Guadalest
el 8 d'agost de 1611

CARTA POBLA
ATORGADA PEL MARQUÉS
DE GUADALEST
A LA VILA D'ONDARA
EL 8 D'AGOST DE 1611

Presentació

La publicació d'aquesta Carta Poble s'emmarca dintre el programa d'accions que l'Ajuntament de la vila ha projectat pe a commemorar el 750 aniversari de l'entrada del Rei Jaume I a Ondara.

Un dels objectius de la celebració és la recuperació i divulgació d'aquells testimonis històrics, sense els quals resultaria impossible d'explicar el present dels ondarencs.

La col.laboració que totes les institucions estan atorgant a l'Ajuntament per tal que l'efemèrides siga exitosa, ens obliga a agrair, en el cas d'aquesta publicació, a l'Excma. Diputació d'Alacant i, en particular, al seu Diputat de Cultura, N'Antoni Amorós i Sànchez, la sensibilitat mostrada en apadrinar la iniciativa de divulgar la Carta Poble, un dels documents capitals de la nostra història local.

Així mateix, vull fer extensiu l'agraïment al professor teuladí, En Joan Ivars i Cervera, per la transcripció realitzada del text original desinteressadament.

ROBERT MIRALLES
Alcalde d'Ondara

CARTA POBLA D'ONDARA. 8-8-1611
Arxiu del Regne de València. Reial Audiència.
Processos. 1333, Part II, Lletra M.
Fol. 188r.-209v.

© Excma. Diputació Provincial d'Alacant
Fotocomposició: Espagrafic - 03007 Alicante
Tel. (96) 511 47 94

Impresión: INGRA Impresores
Virgen de Africa, 3 y 5 - 03006 Alicante
Tel. (96) 528 25 44

Depósito Legal: A-926-1994

I.S.B.N.: 84-87032-28-1

La vila d'Ondara al Segle XVII

ROBERT MIRALLES I CEBRIÀ

1. Introducció

Ondara és al segle XVII un petit poble del senyoriu laïc, pertanyent al patrimoni territorial dels marquesos de Guadalest des de mitjants del cinc-cents.

El patronatge d'aquests, com a senyors de la vila, es concreta en el domini directe i major dels béns mobles i immobles, rebent per tal motiu les primícies, el delme major, el terç delme de la llana, amb dret de lluïme i fadiga sobre totes les propietats, entre d'altres prestacions. La partició de fruits és tan forta, un terç de tots el fruits, tant d'horta como de secà, que serà una de les causes que expliquen la participació activa del camperolat local, inclòs el seu clergat, en la revolta antisenyorial de 1693 o 2a. Germania. Per altra banda, també l'esglèsia contribueix a extorsionar més els colons, percebent 1/8 del raïm i vi, 1/15 dels cereals i llegums, 1/18 de l'oli, les olives i les ametles, i 1/22,5 de les garrofes, sota l'amenaça d'excomunicació, bastant freqüent fins la primera mitat del segle.

Quant a l'economia revelador resulta el que 3 de cada 4 homes actius treballen la terra exclusivament, proporció normal per a les societats rurals. Blat, en especial, vinya –per a vi i pansa– i oliveres, a més d'ametles, garrofes... són els conreus predominants, amb una porció gens menyspreable de regadiu a les vores de l'Alberca i Girona –hortalissa, panís, morera...–, d'un terme en excés petit, però encara suficient per alimentar una població baixa.

En resum, una economia quasi autosuficient on l'única eixida possible per als excedents locals s'hi donava tots els dissabtes de l'any, «de sol a sol», en la plaça del poble, per desig exprés del marquès.

Estructura professional a Ondara 1623-1664

Agricultura:	76%
Artesania:	10%
Serveis:	14%

Font: Llibre de matrimonis, 1623-1664. Hi apareixen 32 llauradors, 1 sastre, 1 moliner, 1 espardanyer, 1 fuster i 6 criats –moriscs–.

2. El colp demogràfic i econòmic de l'expulsió

Com a d'altres molts municipis de l'antic Regne, l'Ondara de primeries de XVII era una comunitat amb dos grups ètnics i religiosos diferenciats, si més no, oposats. Un, el morisc, majoritaria en una proporció de 5 a 1, dedicat al cultiu de la terra; i l'altre, el cristià, el minoritari, compost per rendistes, alguns terratinents, administradors del patrimoni senyorial, artesans i professionals «liberals» –pocs–, dedicat a exercir de classe municipal dirigent, en una situació dual que s'arrossegava des de la Baixa Edat Mitjana. L'evolució d'ambdós grups fou prou diferent en aquests segles. Mentre la població morisca cresqué quasi el doble entre 1404 i 1609, i més del doble en tan sols 50 anys (1563-1610), el nucli cristià romangué pràcticament invariable –20 focs en 1404 i vora els 30 en 1609–.

Evolució de la població d'Ondara. 1404-1609

	1404	1510	1563	1572	1574	1602	1609
Morisca	90	139	73	80	90	129	160
Cristiana	20	–	–	–	22	–	30

Font: Marabatí de 1404 (1404), Geographye de l'Espagne Morisque (1510, 1563, 1572, 1602, 1609), d'Enri Lapeyre, i Geografia de la España Eclesiástica (1574), de Sanchís i Sivera.

L'orde d'expulsió portà a l'exili forçós la pràctica totalitat –895– dels moriscos ondarencs entre l'ú i el disset d'octubre de 1609, si n'exceptuem un grup de dues dotzenes, infants la majoria, que hi restaren, els uns amagats pels propis amos, els altres per la intercessió del rector, donada la seua més que provada lleialtat.

L'efecte, no cal dir-lo, fou brutal i immediat quant el nombre total d'habitants. El testimoni d'Escolano, dient que «... los lugares de Xalón, Orba, Beniardeig y Ondara estaban yermos y desamparados», és ben conegut i deixa ben palesa quina era la situació per aquestes terres.

Econòmicament, no fou menys desastrosa la mesura. Les rendes de tot el marquesat de Guadalest passaren de 20.000 lliures abans de l'expulsió a tan sols 8.324 després d'ella. A Ondara, l'arrendament del delme a l'any 1608 suposava el desembossament de 1.300 lliures, mentre que en 1612-1613 i 1617-1618 eren de només 800 i 700 lliures, respectivament. Així mateix, els ingressos procedents del tall, el peatge i la quema, i del dret nou i vell, minvaren de tal manera que no arribarien a atansar durant tot el segle XVII les xifres assolides en 1609.

Evolució d'alguns impostos. 1608-1650 (en lliures)

	1608	1609	1610	1611	1629	1650
Tall	20	–	5	3	–	–
Pesatge i quema	92	106	30	–	–	–
Dret nou	44	101	11	47	53	64
Dret vell	–	101	–	–	74	64

Font: Tall, dret nou i dret vell (General, 1313, 1512, 1766, i 4766, ARV), peatge i quema (M.Racional, R. Patrimonio, 10.734 i 11.531, llig. 526-626, ARV).

3. Les onades immigratòries

A diferència d'altres llocs, on el buit deixat per l'expulsió dels moriscos fou total i irreversible, Ondara comptava amb un nucli cristià que, al moment de la foragitació, era de 30 famílies. Aquest petit grup permeté de mantindre les necessitats mínimes normals de la comunitat, i les esperances futures fins la primera recepció de 21 colons, esdevinguda en 1611. A aquest bloc de cristians vells cal afegir vora la trentena de moriscos que tingueren el «privilegi» de restar-hi. Així, apareixen 7 batejats entre 1621 i 1636 amb la fórmula «...A, fill de B i C, nous convertits», formulisme abandonat més tard. També són nombroses les partides matrimonials entre moriscos amb el model «A i B, nous convertits, fills de moros expulsos», de les quals en tenim notícia de 12 entre 1623 i 1650. Es tracta de moriscos que en 1609 tenien de 2 a 7 anys, i que foren agafats des d'un principi –la majoria– per servir en feines domèstiques –3 criats i 5 criades–, tot i que també hi ha un carnisser, un sastre i un llaurador. Molts d'ells adoptaren els cognoms de la família que els havia acollit, ajudant d'aquesta manera a la seua integració social –una donzella del matrimoni Blasco-Soldevila, ambdós moriscos, fou casada amb un fill de Jaume Pasqual Gavilà, cap d'una família benestant de la localitat–. A mesura que avançava el segle, aquest grupúscul serà engolit totalment per la societat cristiana. En el cens de 1646 encara hem pogut localitzar cinc famílies morisques, de cognom cristià: Esteve, Giner, Blasco, Navarro i Virrei. Resumint, podem dir que la població d'Ondara dos anys després de l'expulsió s'aproximaria a les 200 ànimes.

El procés repoblador com a tal començà en 1611, i en ell es poden distingir nítidament tres fases: una, d'afluència forta de colons en 1611 –només cinc dels vint-i-un nouvinguts arriben a arrelar al poble–, una renovació intensa fins el 1630, amb gent nova que arriba i d'altra que marxa i, finalment, un període d'estabilitat i creixement entre 1630 i 1640.

Cal avançar ja que la repoblació a Ondara fou feta per gent de la mateixa comarca en un 60%, seguida a gran distància per aportacions de comarques

veïnes, com la Safor, La Marina Baixa, l'Alcoià, l'Alacantí i l'Horta. Per pobles, són Dénia, Xàbia i Beniarbeig qui més gent aporten i, en general, els pobles de la rodalia –zona litoral Nord i Baix Girona. Tan sols un 20%, 1 de cada 5, prové de fora del País Valencià: 9 mallorquins, 1 eivissenc i 4 francesos. Per la distància en la seua porcedència, un 73% procedeix d'un àrea no superior als 25 Qms, un 8% entre 25 i 100 Qms., i un 19% de més de 100 Qms. Això pel que representa als homes. Pel que fa a les dones, l'aportació regnícola és encara més alta, un 92% de la qual un 60% pertany a la Marina Alta, i la resta a la Safor, la Marina Baixa, etc., sent Dénia, Xàbia i Alcalalí qui més dones aporten.

L'aportació mallorquina és significativa en aquests primers anys de repoblació, amb llinatges com Rico, Coll, Gilabert, Cabrera, Ballester, Pons, Rubí, Morant, Diego, Tomás, etc., els quals es voran reduïts considerablement a mitjans de segle –al Cens de 1646 només figuren els Morant, Gilabert, Rovira i Cabrera. També és nombrós el contingent d'italians –genovesos–, amb cognoms com Cattara, Palermi, Cunna, Volta, Trensano, Calària, Laurentio i Tarantini, Trenti o Tridenti, arribats a aquestes terres per la proximitat de terres del duc de Gandía, repoblades amb famílies genoveses. Aquesta darrera colla d'immigrants no tindria cap incidència ulterior, desapareixent del poble en pocs anys, amb una sola excepció, la família Terenti, que ha arribat fins els nostres dies.

Considerable fou, així mateix, la immigració francesa que, com diu Escolano, «nos van entrando tanta manada de franceses como ovejas», vinguts a aquestes terres a conseqüència de la sobrepoblació crònica del Pirineu i pre-Pirineu francès, i fugint de les guerres de religió. Son xicots joves que arriben de primer per a treballs estacionals, per acabar establint-se. Treballen de moliners i criats fonamentalment, només uns pocs d'ells arriben a casar-se –un, amb una donzella francesa de Trapa– i, per les notícies que ens donen els Quinque libri la seua existència transcorre entre la misèria i la indigència: alguns, moren violentament per bandolers, d'altres de malaltia i, la majoria, «molt pobres». En tres partides de casament, esmenta el lloc de procedència d'aquesta gent: Vilafranca d'En Clerigot, Fengofrent i Clongueret. Llinatges com Fornell, Puig, Vileta, Salvà, Gallart o Carrió ens evidencien el seu origen rossellonenc, mentre que d'altres, com ara Gai, Cochux, Trel, Chalton, De la Oú, Merles, Perret o Corblancher, palesen la seua nissaga. A la llarga, la contribució francesa es diluiria sense deixar cap petja.

De fet, la mobilitat geogràfica és una de les característiques més acusades d'aquestes dècades. Entre 1624 i 1625, la vila d'Ondara fou lloc de pas d'almenys 72 famílies, les quals tingueren el temps suficient d'enregistrar algun fill en la parròquia de Santa Anna; altrament, 2 de cada 3 parelles que contra-

geren matrimoni entre 1624 i 1646 romangueren el poble, anant la resta a d'altres llocs de la contornada (Dénia, Pedreguer, etc.), majoritàriament.

El corrent immigratori segueix regularment, amb una tendència a la baixa, durant la segona mitat del segle, però amb unes diferències qualitatives. L'aportació forània és tan migrada que no paga la pena d'assenyalar-la. Sols un 10% dels contraents forasters a Ondara són de fora del Regne: 2 d'Aragó, 1 de Mallorca i 1 de França. Continua sent la comarca de la Marina Alta qui aporta el gros del potencial humà repoblador, amb quelcom més del 50%, seguida de la Safor, la Vall d'Albaida, La Marina Baixa, etc. amb un 30% del total. Açò vol dir que un 72% del nous pobladors són d'un àrea inferior als 25 Qms. (El Vergel, Ràfol, Pego, Benidoleig, Beniarbeig...).

Sintetitzant, assenyalem que, després del primer contingent repoblador (1611), la vinguda de nous colons coincideix amb les èpoques més pròsperes (1623-1640, les darreres dècades del segle) minvant quan la conjuntura és desfavorable. Això ocorre, per exemple, en els anys de crisi agrícola i brots pestífers (1641-1645, 1648-1655...) Aquests alts i baixos d'immigrants masculins marcaran els períodes de major o menor nupcialitat –entre 1623 i 1640, els contraents forasters suposen el 73% del total, mentre que només un 33% ho són en el període 1640-1660–, natalitat i, en definitiva, del creixement demogràfic.

Els resultats obtinguts del buidat de les dades dels Quinque libri, ens permeten establir una sèrie de comentaris envers l'evolució demogràfica d'Ondara al segle disset:

– Un saldo demogràfic brut positiu, a més d'un corrent migratori considerable, feren possible que la població ondarenca es doblara entre 1622 –234 hab.– i 1691 –al voltant dels 600–.

– Aquest creixement positiu, s'aparta doncs, del model demogràfic espanyol donat per Jordi Nadal per al segle XVII, de caràcters depressius. Tres són les grans etapes poblacionals que destaquen a Ondara durant el segle XVII:

a) de 1623 a 1640, amb un saldo excel·lent i un guany mig anual de 7'2 hab. on encara es deixa sentir l'efecte conjuntural d'una repoblació inicial jove. Solament uns anys de sobremortalitat (1629-1632) causada per la pesta milanesa, obscureixen aquesta etapa.

b) de 1640 a 1670, caracteritzada per una greu crisi agrícola en el període 1641-1644, amb una forta baixada dels naiximents, i la irrupció violenta de la pesta (1648, 1650-1655, 1657, 1663 i 1665-1670). Aquesta, impedirà que, malgrat l'ascens moderat dels baptismes després de la fam de principis dels quaranta, s'arribe amb un saldo favorable –395 bapt. per 423 ent.– al final d'aquesta etapa.

c) de 1670 a 1700, on es dóna una embranzida demogràfica formidable amb una creixença mitja de 7'4 habitants a l'any, producte d'una relativa baixa mortalitat –si n'exceptuem 1678-79, 1684-86 i 1700, anys de pesta– i una elevada proliferació de baptismes, sota una situació conjuntural econòmica favorable, la del darrer Aústria, concretada a Ondara amb la concessió de Fira en 1690.

– Les taxes de natalitat i mortalitat elaborades són orientatives, donat que només existeixen tres censos de població més o menys fiables. Ambdues, s'emmarquen plenament en la dinàmica de les societats pre-industrials i als casos ja estudiats.

Carta de Nova Població d'Ondara (1611)

[f. 187 r°] Població de Ondara

[f. 187 r°] In Dei nomine amen. Noverint universi quod nos Jacobus Gavila, mercator, villae de Ondara habitator, baiulusque dicte villae de Ondara, ut et tanquam procurator substitutus a Don Jacobo Sepherino Ladro et Pallas, comite de Sinarcas et vicecomite de Celva, procuratore generali don Sanchii Roiz de Liori Folch de Borja ert Cardona, olim don Philippi de Cardona, militis ordinis et militiae Sacratissimae Viriginis Mariae de Alcantera, marchionis de Guadalest dominique villarum et baroniarum de Gorga, Bechi, Ribarroja, Ondara, Confrides, vallium de Ceta et Travadell et villae et baronias de Castellnou, de consilio Suae Magestatis in statu Flandriae nuntiatoris prout de generali procuratione dicti comitis constat instrumento per Vicentium Joannem Ferrer, notarium, su die triggessimo mensis Aprilis proxime preteriti recepto et, de mea substitutione constat instrumento [f. 188 v°] per eundem notarium sub die vigesimo primo mensis Julii nunc pxiime preteriti recepto, habens in et cum dicto procurationis instrumento plenum posee infrascripta et alia faciendi et firmandi prout in ipso continetur, ex una Petrus Ludovicus Esthevem Joannes Goçalves, Ludovicus Banyuls, Damianus Yvañes, Nicholaus Urios, Lazarus Ximeno, Joannes Milla, Baptista Segarra Marqués, Sebastianus Lorens, Vincentius Gavila, Cosma Carpi, Franciscus Siscar, Guillermus Morato, Bartholomeus Verger, Joannes Ramon, Jacobus Malonda et Matheus Pons, omnes agricolae villae de Ondara habitatores, omnes iuncti et congregati in platea dicte villae prope ostium casrtri de voluntate et comissione dicti Jacobi Gavila, dicto nomine scienter et gratis cum hoc presenti publico instrumento cuntis temporibus hic et ubique firmiter et perpetuo [f. 189 r°] valituro et in aliquo non violando seu revocando, confitemur et in veritate recognoscimus una pars nostrum alteri et altera alteri ad invicem et vicissim presentibus et acceptantibus et nostris quod in et super poblacione infrascripta predictae villae de Ondara facienda, necnon super partitione fructuum, reddituum et emolumentorum domino pertinentium in supredicta villa de Ondara ac negotio infrascripto fuerunt et sunt inter nos dictas partes pacto spetiali solempni que stipulatione interviente inhita, conventa, pactata, concordata capitula sequentia.

Capítols fets, fermats, pactats, transigits y concordats per y entre los dits Jaume Gavilà, mercader, habitador de la vila de Ondara, procurador substituhit

per Don Jaume Sepherino Lladro de Pallas, Conde de Sinarcas, Bisconde de Chelva, procurador general de Don Sancho Roiz de Liori Folch de Borja y de Cardona, olim Don Phelip de Cardona, cavaller de la orde y milícia [f. 189 v°] de la Sacratíssima Verge Maria de Alcàntera, Marqués de Guadalest, Señor de les viles y baronies de Gorga, Bechí, Ribarroja, Ondara, baronia de Confrides, valls de Ceta y Travadell y de la vila y baronia de Castellnou, del consell de Sa Magestat y son embaixador en los Estats de Flandes, consta de la procura de dot conte ab acte rebut per Vicent Joan Ferrer, notari, a trenta de abril propasat y de la substitució del dit Jaume Jauma Gavilà, ab acte rebut per dit notari, a vint y hu de juliol del dit e present any nil sis-cents y onze, de un apart, y pere Luys Esteve, Joan Gocalbes, Luys Banyuls, Damià Yvanyes, Nicolau Urrios, Làzer Ximeo, Joan Milla, Batiste Segarra Marqués, Sebastià Lorens, Vicent Gavilà, Cosme Carpi, Francés Ciscar, Guillem Morato, Berthomeu Puig, Pero Ordunya, Pere Ferrando, Gaspar Barber, Berthomeu Verger, Joan Ramon, Jaume Malonda y Matheu Pons, tots llauradors, de la vila de Ondara habitants, de [f. 190 r°] part altra, així sobre la població novament fahedora de la dita vila de Ondara per rahó de la expulsió dels moros del present regne de València y despoblació de la dita vila de Ondara, així ab los desús dits nomenats pobladors e vasalls de la dita vila de Ondara, així ab los dara, com en altres qualsevol persones que in eventum vindran a poblar, avehinar-se y avasallar-se en dita vila de Ondara in perpetuum, com també sobre lo modo, forma y manera que se han de partir los dits fruyts, grans, rendes y emoluments a dit Señor Marqués de Guadalest pertanyents en dita vila de Ondara, los quals capítols són de la série y thenor immediate següent:

I. E primerament és estat pactat, clos, avengut, transigit y concordat per y entre les dites parts que ans de pendre possessió los dits nous pobladors de les cases, terres, heretats y possessions [f. 190 v°] de la susdita vila de Ondara, que per lo dit Jaume Gavilà, en lo dito nom senyalarem, se hajen de abasallar en la dita vila de Ondara prestant al dit Jaume Gavilà, en lo dit nom, los sacraments y homenatjes de fidelitat acostumat en tant quant per furs y privilegis del present regne et aliis és concedit y permés y dit Senyor Marqués y sos antecessors, Senyors qui són estats de la dita vila de Ondara han acostumat de prestar y han prestat los vasalls que per temps passat són estats de dita vila ab tota la jurisdicció que los Senyors de dita vila ha acostumat tenir ús y exercici de aquella, que aquell y aquells han tostemps tengut y acostumat tenir y exercir en dita vila de Ondara.

II. Item fonch tractat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que après de haver prestat los desús dits pobladors y vasalls al dit Jaume Gavilà en lo dit nom, lo sacrament y home- [f. 191 r°] natge de fidelitat com de-

sús és dit, lo dit Jaume Gavilà, en lo dit nom, haja de nomenar y nomene Justicia y Jurats y altres officials que convindran per a la dita vila de Ondara, per a officials del present any, duradors fins al dia de la primera electió y nomenatió respective y de allí avant en conformitat de dit capítol, nomenará les persones que per lo consell y per los dits pobladors y vasalls de la dita vila de Ondara seran elets dos, lo dit Senyor ho son procurador elegirà lo hu, aquell que ben vist li serà, y quatre per a Jurats, dels quals dit Senyor o son procurador nomenará los dos, e així se haja de observar en qualsevol altres officials que vindrà fer en dita vila de Ondara en tots los anys esdevenidors in perpetuum.

III. Item per quant lo dit Senyor Marqués, Senyor de dita vila de Ondara, té feta mercé a Vicent [f. 191 v°] Joan Ferrer, notari de les corts de dita vila, per ço és estat pactat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts, que de voluntat del dit Ferrer se haja de nomenar y nomene un notari scrivà per assessor de la cort de la dita vila de Ondara, a consell del qual lo Justicia de dita vila administre justicia francament a les parts en primera instància, sens haver-li de pagar salari algú de sentències, conexent, provehint, sentensiant y declarant en les causes que davant de aquell se tractaran, així verbalment com per escrits. Attesa la veritat del fet, reservant-se com se reserva lo dit Jaume Gavilà en dit nom per a son principal y successors de aquell in perpetuum, poder-se asumir y evocar la conexença de qualsevol causes, així civils com criminals, que's tractaran y portaran davant dit Justicia o altre official a qui s'esguarda la conexença del fet o da- [f. 192 r°] vant de qui se tracta dit negoci y de nomenar Jutge perits en dret, si li parexerà, així en primera instància com en qualsevol grau de appellació ab que en la dita primera instància se haja de pronuntiar y declarar francament que ninguna de les parts tinga obligació de pagar salari de sentència alguna, com lo dit Senyor pren a son càrrech administrar justicia francament en primera instància y pagar al Jutge que administrará aquella, com en segona instancia y grau de apellació haja de venir a càrrech, gastos y despeses del litigants y no dels Señors.

III. Item, és estat pactat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que per lo dit Jaume Gavilà en lo dit nom, se reserva facultat per a reparar, establir y donar totes les cases, terres heretats y possessions entre los desús dits nous pobladors que huy són y per temps vindran [f. 192 v°] a poblar la desús dita vila, per les parts y portions que a dit Gavilà en lo dit nom li parexerà y ben vist serà segons llo peder dels dits pobladors y del altre de aquells, donant més y menys a les persones que ben vist li serà y reservant-se les cases y terres que li parexeran.

V. Item fonch tranctat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts, que los dits nous pobladors y vasalls que seran de la present vila de On-

dara y los successors de aquells perpètuament sien tenguts y obligats a conservar les cases y terres que se.ls establiran, a ús y costum de bon adqueridor, a bé millorar y en res no deteriorar aquelles, ans tinguen obligació de conrrear, cultivar y procurar a ús y costum de bon llaurador y pràctica de la terra, y en cas que no u fassen, lo dit Senyor los puga manar sots les penes a son arbitre imposadores, que u facen y no fent-ho ni obeir a dits mandats, los prega comisar [f. 193 r°] les cases y terres.

VI. Item fonch tractar, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que los dits nous pobladors y vasalls no puguen vendre, alienar ni transportar les cases, terres y possessions que a ells seran establides en lo establiment fahedor dins dos anys contadors del dia de dit establiment en avant, ni deixar ni decendir aquelles sens llicència del dit Senyor Marqués o de son procurador.

VII. Item fonch pactat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que los dits nous poblador que huy són y per temps seran de dita vila de Ondara perpètuament, sien tenguts y obligats no sols dins los dits dos anys, però encara en tot lo temps esdevenidor, fer sa residència personal en la dita vila de Ondara y tenir en aquella son domicili y cap major, de tal manera que si ab sa casa y familia estarà un més fora de la dita vila de Ondara, lo dit Senyor Marqués y sos sucesors los puguen compellir [f. 193 v°] y obligar a tornar a fer residència personal en dita vila de Ondara y recusant-ho de fer ipso facto los puga comissar y llevar les tals terres, cases y heretats establides, y après establir-les a qui ben vist li serà, en lo qual cas no puguen demanar millores algunes al dit Senyor Marqués ni a sos sucesors.

VIII. Item és estat tractat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que si serà necessari soguejar y repartir algunes terres, que los gastos del soguejar y partir dites terres que s'establiran, se paguen mijerament per les dites parts.

VIII. Item fonch tractat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que lo dit Senyor Marqués o son procurador establirà les dites cases, terres, heretats y possessions de dita vila de Ondara ab lo càrrech de cens, fadiga y lloisme següent, a saber és les cases a rahó de vint sous per cada cent lliures, les quals se estimaran per dos persones [f. 194 r°] expertes nomenadores per les parts, y valent la casa cent lliures pagarà per cens annuatim vint sous, y així se segueixca en totes al respecte, valent més o menys la tal casa y aixi mateix han de pagar y pagen cascun any a rahó de quatre dinés per cada jornal o cafisada de terra, que a tot se entén ser una cosa, contant la cafisada a rahó de sis fanecades y lo jornal de la matexa manera, com és costum y pràctica, lo qual jornal y cafisada se entrega de qualsevol que sia ara, sia arborat o terra campà,

hon se vulla que sia en dita horta de Ondara, com sia regadiu, haja de pagar y pague dits quatre dinés de cens, y en lo secà o muntanya sien tenguts y obligats a pagar a rahó de dos dinés por jornal o cafisada de cens, fadiga y llois- [f. 194] me, lo qual jornal o cafisada de qualsevol qualitat que sia ara, sia arborat de qualsevol arbres, vinyes o terra campà y en cas de venda hajen de pagar a rahó de dos sous per lliura y de carregament de censal a rahó de un sou per lliura, los quals vint sous quatre dinés y dos dinés del desús dit cens hajen de pagar y paguen dits pobladors y vasalls que huy són y per temps seran in perpetuum per cens, fadiga y lloisme y tot altre ple dret emphiteòtich, segons fur de València pagadors en lo dia y festa de del Arcàngel Sent Miquel del mes de setembre en una paga, començant la primera paga en lo dia de g festa del Archàngel del any mil sis-cents y dotze y la segona en lo dia y festa del dit Archàngel Sent Miquel après següent del any mil sis-cents y tretze et sic deinde in perpetuum.

[f. 195 r°]

X. Item és estat pactat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que los emphiteotes vasalls y nous pobladors y successors de aquells que huy són y per temps seran de dita vila de Ondara als quals se senyalaran y establiran cases y terres en dita vila de Ondara y termens de aquella, ultra y a més del cens annuo desús dit, han de pagar y paaguen de respontió y participió dels fruyts, a saber és de qualsevol gènere de grans que.s culliran en tot lo terme de la dita vila de Ondara, ara sia en la horta o en lo secà al ters, ço és, que llevat primerament del montó comú lo delme, ters, delme y primícia, après se li a de llevar del que restarà per pacte fet entre les parts, una barcella per cascun cafís, la qual barcella per cascun cafís entregue, sia del poblador y vasall, sens tenir lo Senyor part alguna en dita barcella y del restant que [f. 195 v°] restarà en dit montó de forment, ordi o altres qualsevols grans, hajen de partir y partixquen altres, ço és, que de tres cafisos o barcelles sia lo hu del Señor y los dos del vasall, y en respecte de tots los arbres y fruyts així de la horta com del secà, amelles, figues, pansa, oli y vi sien renguts y obligats a partir ab dit Señor y sos successors in perpetuum al ters, a saber és que de tres cafisos, barcelles, arroves o cànters sia lo hu per al Señor y los dos per al vasall, deduhint primerament del montó com lo delme, ters, delme y primícia, y en respecte de les olives e oli, sien tenguts y obligats los dits vasalls a fer aquell en la almàcera del Senyor, pagant lo dret de almàcera y multura acostumat, cum hoc que los dits nous pobladors puguen collir de dites olives sis barcelles de olives per a casa, sense pagar dret algú y que [f. 196 r°] no puguen vendre ni collir en altra manera olives algunes sots pena de sexanta sous per cada vegada que contravin-dran, y així mateix sien tenguts y obligats de donar cada un any una sàrria de

palla per cada casa. Tots los quals fruyts, palla e drets del Señor desús espesificats, los dits pobladors y vasalls sien tenguts y obligats a portar-los a la casa, graner, seller o pallisa que lo Señor tindrà en dita vila de Ondara francament e sens haver de pagar dit Senyor port ningú per fahó del port de dits fruyts, declarant que en respecte del vi, se haja de pagar dita part al Señor arpés de pagats los delmes al duell y en respecte de la fulla hajen de fer la seda y aprés de feta dar lo ters en capell al Señor y si sobrarà fulla, la puga dit vasall vendre, donant la tercera part al Señor.

[f. 196 v°]

XI. Item és estat pactat, cos, avengut y concordat per y entre les dites parts que los dits vasalls y nous pobladors que huy són y per temps seran de la dita vila de Ondara puguen fer cascú per cascuna casa y heretat respective per a ses cavalcadures, una fanecada de alfals tan solament sens pagar de aquella ters ni dret algú a dit Senyor Marqués ni al seus, y si acàs los dits pobladors vendran dita herba, en tal cas hajen de pagar lo ters de la que vendran al dit Senyor y a sos successors.

XII. Item és estat pactat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que lo dit Señor Marqués o son procurador los establiments fahedors y esdevenidors establiran als dits vasalls y pobladors de la dita vila de Ondara que huy són y [f. 197 r°] per temps seran, quant a la útil señorita tan solament reservant-se vers sí y per a tots los successors la señoria directa de totes les dites cases, heretats y possessions y de cascuna de aquelles, les quals vol y entén concedir com a emphiteoticals de tal manera que lo dit Señor Marqués y sos successors sien Señors directes y los dits nous pobladors, a més de ser vasalls y del dret de vasayatge, sien emphiteotes y señors útils tan solament de dites cases, terres possessions y heretats ab retenció, en lo dit Señor Marqués y sos successors, del dret de loysme en cas de venda o altra alienació, y de fadiga y de tot altre ple dret emphiteòtich segons fur de València, y los dits vasalls y nous adqueridors [f. 197 v°] de dites cases y heretats sien tenguts y obligats a fer tot lo desús dit y tot allò que un bo emphiteota és tengut y obligat a fer, y que per rahó y causa de la possessió y domini de dites cases y terres hajen de regonéixer tan solament al dit Senyor Marqués y sos successors, a fer juhí davant de dit Senyor Marqués o dels Judges per aquell delegadors y no puguen recórrer a altre Jutge algú sots pena de comís y que tostemps que a dit Señor Marqués o a sus successors pareixerà los puga fer cabbrevar y mostrar los títols de sa possessió y que en efecte sien tenguts a fer tot allò qu los bons y verdaders emphiteotes, conforme als furs del present regne, són tenguts a fer y guardar.

XIII. Item és estat pactat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que los dits vasalls y nous pobladors y sos successors in per-

petuum sien tenguts y obligats a anar a moldre al molí del Senyor, a coure lo pa en lo forn o forns de dita vila de Ondara, pagant lo dret acostumat y a comprar carn de la carniceria y així mateix lo que ha respecte a tendra, taverna, flaqueria, pes y correduria, pagant los drets y fors acostumats respectivament per cada casa y que ningú puga portar a vendre i vena en dita vila de Ondara ni términos de aquella ningún gènere de vitualles ni fer altra cosa en dany ni perjuhí de la dita tenda, taverna, fleca, molí, forn, pes, corredoria, carniceria y altres regalies, sots pena de xixanta sous per cada vegada que contra dites regalies y cascuna de aquelles [f. 198 v°] contravindran y de perdició de les vitualles y altres penes al Senyor ben vistes, segons lo cas del fet y negoci requerirà.

XIV. Item és estat pactat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que los dits nous pobladors que huy són y per temps seran in perpetuum de la dita vila de Ondara, no puguen parar ni tenir hostel en ses cases ni en altra part de dita vila ni terme de aquella, ni fer molins fariners, de oli, forns ni tenors per les cases com totes les regalies dit Seyor Marqués se retura y reserva vers si y a sos successors per a fer a ses planes e lliberes voluntats.

XV. Item és estat pactat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que lo dit Jaume Gavilà, en lo dit nom, los senyalarà segons que ab lo present capítol los senyala lo dia del [f. 199 r°] disapte de cada semana per a tenir mercant en la plaça de dita vila, lo qual dia se entenga y conte de sol a sol y en dit dia de disapte y no en altre algú puguen vendre tots los forasters que vindran a vendre qualsevol gènere de vitualles de la tenda y de totes les demés regalies francament sens tenir obligació de pagar ningun dret a la señoria ni a altra persona, y los arrendadors de les regalies et signanter lo tender que tindrà arrendada la tenda de dita vila tinguen facultat si voldran traure a vendre a la plaça del dit mercat aquell mateix dia les vitualles que voldran hi. ls pareixerà ab que les que trauran les hajen de vendre tot aquell dia al preu que les haurà começades a vendre sens poder pujar [f. 199 v°] de preu, y la mateixa facultat tinguen tots los vasalls vehins y habitants de la present vila que ara són y per temps seran, escepto la vitualla de vi, la qual no.s puga vendre si no serà de mija quarta en sus y no meys, y açò se ha de entendre aprés que los de la terra hajen acabat de vendre tot son vi, de manera que mentre y haja vi en la terra, no puga entrar dita vitualla de vi en lo dit dia de mercat ni altre, y acabat lo vi de la terra puga entrar en dit dia de mercat la dita vitualla de vi com les demés, y així mateix dits nous pobladors, si tindran vinyes pròpies fora lo terme de la present vila, puguen portar son vi propi a vendre a la dicta vila com dit és, de mija quartera en sus y no de altra manera.

XVI. Item és estat pactat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que en lo que ha respecte a les responcions que la dita vila de Ondara està

obligada així per sí pròpia com juntament ab Guadalest, Confrides y altres, atés que fins a huy Sa Magestt del Rey nostre Señor ni son jutge comisari que huy està en la ciutat de València per a asentar la solutió de dits censals no ha declarat encara lo Real Ànimo y Yntent de sa Magestat sobre dit fet, per ço és estat tractat entre les dites parts que si la declaració fahedora a per Sa Magestat o per son jutge comisari sobre dit fet, declarant com se han de pagar dites responcios als dits nous pobladors o qualsevol de aquells los parexerà gravatòria, estiga en facultat de aquells [f. 200 v°] de rendir y dexar la dita casa y terres sens que dit Señor los puga forçar a estar ni tenir aquelles, la qual declaració y determinació si voldran estar o no, hagen de declarar dits nous pobladors y vasalls o l'altre de aquells dins un mes après que notificat los serà, passat lo qual mes sia vist haver acceptat los presents capítols y establiment fahedor ab dit càrrech per Sa Magestat o son jutge commissari declarat y la present capitulació y població y lo establiment fahedor reste en sa força y valor, declarant que si acàs, algú o alguns de dita vila voldran dexar dita casa y terres per la rahó desús dita y en aquelles y haurà alguna milloria, aquella li sia pagada y refeta al temps que dexarà dita casa y terres.

[f. 201 r°]

XVII. Item és estat pactat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que en la present població tan solament se entenga y comprega haver donat lo Senyor de dita vila de Ondara les terres, cases, heretats y possessions que per aquell o son procurador seran senyalades y especificades en los establiments fahedros en favor de dits vasalls, com los herbatges, pins, carrasques y altres arbres, muntanyes y terres incultes e altre a hon se vulla que sien ab les regalies, cises y altres augments y tot lo demás que no serà expressat en la preset capitulació y establiments fahedros, se retura y reserva lo dit Señor Marqués per sí y a sos successors en dita vila de Ondara ion perpetuum a fer de aquells a ses lliberes y planes voluntats.

XVIII. Item és estat pactat, clos, avengut y con- [f. 201 v°] cordat per y entre les dites parts que los dits vasalls y nous pobladors de dita vila de Ondara que huy són y per temps seran in perpetuum, no puguen tenir ni tinguen cria ni ramat algu de porchs en dita vila de Ondara, horta y terme de aquella, si no serà en ses cases de cascun vasall y poblador o en sa heretat, en lo qual cas los hagen de tenir lligats en llurs cases y heretats respective de cascú, y açò fins en número de tres o quatre porchs de caps majors, per a lo qual lo dit Senyor Marqués haja de manar segons que ab lo present capítol lo dit Jaume Gavilà en dit nom mana que ningú sia gozat de tenir dita cria ni ramat en dita vila, horta y terme de aquella si no serà en lo modo y número desús dits, sosts pena de xixanta sous.

XVIII. Item és estat pactat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que lo dit Jaume Gavilà, en dit nom [f. 202 r°] haja de concedir segons que ab lo present capítol concedeix a tots los vasalls vehins y habitants de la dita vila de Ondara, facultat y llicència per a que puguen tenir los bestiar llana y cabriu, que cascú voldrà y li parexerà, pagant un diner per cap tan solament per lo herbatge cascun any, ab més lo delme, ters, delme y primícia de cabrits, corders y llana y així mateix puguen tenir en dit terme totes les colmenes que voldran, pagant per herbatge y dret de aquelles a rahó de un diner per colmena cada any, lo qual diner de herbatge per cap així de bestiar com de colmenes se haja de pagar en lo temps y plazo que solen pagar los demás herbatges.

XX. Item és estat pactat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que lo dit Senyor Marqués, Senyor de dita vila de Ondara y sos successors que per temps seran [202 v°] in perpetuum, segons la ocurrència del temps y segons més convinga y al dit Senyor parexerà y ben vist li serà, tinga llibera facultat de poder fer y provehir y manar se facen y publiquen qualsevols crides, prohibitions, provisions, manaments que.s facen obtemperen, guarden y observen les coses que per aquell seran provehides y manades per a la bona administració de justícia, pau, quietut y seguritat de les persones y bens dels pobladors y vasalls que ara són y per temps seran de dita vila de Ondara y bon govern de aquella in infinitum, imposant qualsevols penes així corporals com pecuniàries que per furs y privilegis del present regne et aliis de justícia li serà y és lícit y permés poder imposar sens que de dites crides, prohibitions y provisions, manaments e impositions de penes los dits vasalls y nous pobladors no puixen appellar ni recórrer a altre jutge algú sinó [f. 203 r°] davant lo Señor de dita vila de Ondara ho del jutge o jutges per aquell y los seus nomenadors així en primera instància com en grau de appellació.

XXI. Item fonch tractat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que per a la bona administració de justícia y per a que cada hu sia señor de sa roba y que aquella estiga guardada y conservada, se ha y deu fer y ordenar unes constitutions y ordinacions, les quals estiguen continuades en un llibre en respecte dels bans, danys y clans dels bestiar y altres coses que més llargament convindrà ordenar conforme les que ya en dita vila estan ordenades, reformant aquelles en la manera que més convindran, la qual ordenació ha de ser feta y ordenada per dos persones de la dita vila de Ondara ab assistència del Señor o de son procurador y dita ordenació se execute fent-ne fer y [f. 203 v°] publicar públiques crides perquè a cada hu sia notori, les quals ordinacions estiguen continuades en la cort en poder del assessor y escrivà de dita vila de Ondara.

XXII. Item és estat pactat, clos, avengut y concordat per y entre les dites parts que que [sic] tots los presents capítols y cascú de aquells sien exercits ab

submissió y renunciatió de propi for, variatió de juhí y altres cláusules necessàries y oportunes roborats segons lo stil y pràctica del notari rebedor de aquells y sots pena de cent lliures moneda reial de València pagadores per la part inobediend y a la present capitulació y població, capítol o capítols de aquella contravenents a la part obehint y effectuant a la present capitulació, població, capítol o capítols de aquella per pena, dany e interés ratto semper manente pacto.

Quibusquiden capitulis et sorum [204 r°] singulis per notarium infrascriptum lectis et publicatis a prima eorum linea usque al ultimam inclusive nobisque intelegi datis et per nos recte perceptis laudamus, aprobamus, ratificamus et confirmamus omnia et singula in dictis et incertis capitulis et eorum singulis contenta, promittentes atque jurantes ad Dominum Deum et eius sancta quator Evangelia manibus nostris dexteris sponte et corpo aliter tacta, una pars nostrum alteri et altera alteri ad invicem et vicissim simulque et in solidum et nostris contra premissa nec aliquod premissorum facere nec contra fieri permittere quin imo ea omnia et singula iuxta eorum seriem et thenorem quantum ad unamquamque nostrarum dictarum partium pertinent, competent et spectant facere exequi et ad implere omnibus postpositis dilationibus [f. 204 v°] cesantibus et non admissis sub pena duorum mille solidorum monete regalis Valencie per partem inobedientem parti nostrum obedienti dandorum et solvendum pro pena et nomine penae, Itaque soluta aut non soluta pena aut gratiose remissa nihilominus predicta omnia et singula et in preincertis capitulis contenta in suis robore et firmitate remaneant. Quae quidem pena exigi possit quandocumque parti nostrum obedienti voluerit. Ad quorum omnium et singulorum supra et infra scriptorum ac missionum si quas nobis et nostris facere contigerit solutionem satisfactionem emendam et complementum distringi, compelli seu etiam fortari possemus per iudicem quemcumque secularem quem voluerimus in cuius examine omnia et singula [f. 205 r°] de super contenta, prout utrique parti nostrum pertinent et incumbere et ad implere et ad effectum deducere, promittimus una pars alteri et altera alteri ad invicem et vicissim in cuius foro districtui cohercioni et iudicio licet non sit iudex noster ordinarius nos et bona nostra submittimus, subponimus et astringimur nostro quoque proprio foro que ad haec penitus et de certa sciencia renunciando et legi etiam dicenti iudicium iudicis de quo sit conventum et in quem iurisdictio est quomodo porrogata vel ei concessa habitus ante littem contestatam posse revocari et cuicumque alteri fori declinatorie fiantque inde per eum de vel pro premissis omnibus et singulis pignora executio vendi- [f. 205 v°] tio et distractio bonorum omnium et iurium nostrorum mobilium et immobilium privilegiatorum et non privilegiatorum habitarum ubique et habendorum sine aliqua libelli oblatione lictis contestaione aut aliquo processui ordinario sed sola exhibitione

et demonstratione presentis publici instrumenti aut eius exempli quod volere volumus et vim obtinere sententiae diffinitive in rem iudicatam transacte a qua appellare vel supplicare non licet nec observetur aut observari oporteat in his aliqua iuris solemnitas imo dicta pignora executio et venditio fiant et fieri possint realiter et de facto prout fieri asuetum est et de codempnatione pene quarti de qua ratio clamum fuerit subsecutum omni iudicario ordine pretermissis nec admitamur nec admitti possimus ad aliam [f. 296 r°] quam exceptionem, executionem vel dilationes imo ad excludendum omnis delationis et calumnie materiam. Istud sit et fiat ad electionem partis nostrum sed illius ex nobis qui dictam faciat executionem adiicientes ex dicto pacto nos dicte partes et concedentes quod liceat variare iudicium et actionem sive executionem in modo, forma, loco et examine quem in personis et bonis ratione contentorum in huiusmodi capitulationis instrumento prout malueritis iuxta tamen conventa de super et in preincertis capitulis contenti et non aliter sine aliqua potestacione et sine expensarum a missione. Renuntiantes foris, legibus et quibusvis ordinationibus contra hec venientibus, renuntiantes etiam per pactum speciale a omni libelli oblatione [f. 207 r°] aliique processu ordinario et quibuscumque iuris preferimento et appellationi iuste, frivole et iniuste et iuri etiam appellandi et recurrenti et omnibus rationibus exceptionibus et allegationibus et omni alii iuri auxilio contra hec venientibus et facultati oblationis bonorum immobilium bonis existentibus mobilibus et semoventibus et etiam privilegiatis. Ulterius vigore pacti et iuramenti predictorum promittimus nobis ad invicem et vicissim quod non litigabimus nec aliquam exceptionem difugium perturbationem, appellationem vel inquietationem pro predictis faciemus vel consentimus quo minus hec omnia vel eorum singula secundum eorum mentem et sanam intentionem efficaciter compleatur nec etiam impetrabimus nec aliam [f. 207 r°] qua pars nostrum impetrabit nec impetrare possimus directe vel indirecte a domino nostro Rege vel ab aliqua alia persona potenti, ecclesiastica vel seculari aliquod rescriptum gartie elongamenti super sedimenti inhibitionis, reservationis editi mandati precum inductionum, cominationum aut quicquid aliud in generali vel speciali quibus vel que ea que in hoc continetur instrumento vel aliquod ipsorum contra intentionem et voluntatem nostrorum impediri, elongari, auferri, differri valeant quovismodo etiam si proprio motu principis aut de eius mera liberalitate aut potestatis plenitudine vel cuas utili favorabili expedienti vel necessari principis aut rei [f. 207 v°] publice vel alia talia mandarentur generaliter vel specialiter et etiam nobis dictis partibus seu aliqua parte nostrum non faciente vel non procurante promittimus una pars nostrum alteri et altera alteri ad invicem et vicissim virtute pacti iam dicti his vel aliis instrumento huiusmodi intentioni nostre contrariis non uti vel gaudere nec consentire presentari adversus aliquem ex

nobis ratione contentorum in hoc instrumento executantem imo eis non obstantibus predicta omnia et singula efficaciter complecentur et in quocumque examine nobis et nostris denegetur penitus sudentia si horum autem contrarium fecerimus seu aliqua pars nostrum fecerit [f. 208 r°] contrarium quod absit penam consimilium cuorum mille solidorum dicte monete de bonis partis nostrum contrafacientis parti nostrum volenti complere predicta omnia datorum pro pena et nomine pene ac pro dampno etiam et interesse toties quoties committatur de qua similis fiat executu ut superius continetur ratto semper hoc pacto manente. Itaque nihilominus rescriptum alongamentum super sidementum et alia supplicatio dicta iuri et intentioni partis instantis contra alia nullius sint valoris et his omnibus et singulis serie cum presenti. Renuntiantes taliter quod non possit utrique parti nostrum prodesse nec obsse modo aliquo sive no- [f. 208 v°] cere et respectu nostri et nostrorum ratione contentorum in hoc instrumento carere volumus viribus et effectu. Et pro peditis omnibus et singulis sit attendendis firmiterque complendis obligamus una pars nostrum alteri et altera alteri ad invicem et vicissim et quilibet nostrum cuilibet nostrum, singula suis singulis referendo et sic et prout iuxta preincerta capitula et obligatus est omnia et singula bona et iura anaostra et cuiuslibet nostrum per se et insolidum mobilia et immobilia, privilegiata et non privilegata, habita ubique et habenda. Quod est actum in villa de Ondara [f. 209 r°] die octavo mensis Augusti anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo undecimo [Signum] mei Jacobi Gavila. [Signa] nostrum Petri Ludovici Steve, Joannis Gonçalbes, Ludovici Banyuls, Damini Yvanyes, Nicholaii Urrios, Lazari Ximeno, Joannis Milla, Baptiste Segarra Marqués, Sebastiani Lorens, Vicenti Gavilà, Cosme Carpi, Francisci Ciscar, Guillermi Morato, Bartholomei Puig, Petri Ordunya, Petri Ferrando, Gasparis Barber, Bartholomei Verger, Joanni Ramon, Jacobis Malonda et Matheis Pons, predictorum qui hec singula suis singulis referendo laudamus, aprobamus, ratificamus et confirmamus a prima eorum linea usque [f. 209 v°] ad ultimam inclusive.

Testes huius rei sunt Josephus Monroig, scriptor Valentiae et Vincentius Ferrandis, agricola villae Ondare habitatores.

Presens capitulationis et populationis instrumentum manu propria exaratum in his viginti et duo papirei foleis contentum. Recepi ego Anthonius Grifo, autoritate regia notarius publicus et ut ubique plena fides adhibeatur hec meum artis notariae appono sig.

H
Loblaio Ondara

Die vnymeris Auguſta
ano anaty dni m d c xij

In Dei nomine Amen. Nouerunt Uni
uersi Quod Jacobus Gauila mercator
Villæ de Indara habens Baylus qd dicitur
Villæ de Indara vlt et tang y^o p^o
vntus a don Jacobo Sepherno Ladro et
de Pallas omnia de Sinarcas et Vice
comite de Chelva p^o procuratore gene
rali don sanctij Noni de lioi f^o l^o Boia
et de carbonis olim don Philippi de Ca
donas militis ordinis et militis sarra
cenis, Viginis maris de Alcantara
Martini de Guabales et doming^o de
laume et baronari de Gonga, Bachi, ki
barroza Indara, confides illius de
Ceta et bava ocell et vlt et Anoniz
de Cabell non de conf^o lio f^o us na qd dicit
In statu flandris nunciatore il^o vnt
de qm^o procuratoris dicti comitis
constat Inho p^o Vincentii Joannem
serer nos sub die trig^o vnymeris
Aprilis proem^o p^o recit^o rec^o to
e^o dem^o substitutione const^o Inho

per eundem notis. sub die Vigessimo primis
mensis Julij nuncupato cunctis preterea
receptis habent in eum de ratione
rationis iuris plenam posse in pascrip
et alia futuri et firmandi a nobis
ipso continetur ex una. Petrus et
dominus Eschelus Joannes Gualber
Ludovicus Bayard, Damianus
Nicholaus Heriot, Lazarus de
Joannes Michel, Barbara de
marg, Sebastianus de
Gavila, Cosmas Carpi, Franciscus
Sislar, Guillelmus morato, Bartholo
meus Puy, Petrus Ordony, Petrus
ferando, Gaspar Barber, Bartholo
meus Verger, Joannes Damon Jaco
malorda et nat huius Pont omnes
agricultores, viles de Ordona habitatores
res iuris et congregati in platea dicta
vires, pro se ob eum Cabri de Volun
tate et confessione dicti Jacobi Gavila
dicto nunc scienter et gratis in hoc
puri publico iure unitis temporibus
sub hinc et ubiq firmiter et p...

39
Valerius et Inaliquo nobis in do
se recurrendo con hinc et in do
se recognoscimus Una pars hinc et
veri et altera alteri ad iuriam et
in p... et auctoritate et nos...
fuit sup poblaciones in pascrip...
dicti viles de Ordona faciendus Decretis
sup partitione futuri redditum
et in olumentum duo per hinc et
in supra dicta viles de Ordona a nos
godo in pascrip... fuerunt et fuit in
vires de... partes pascrip... et ali
solempni in regulacione in ter hinc et
ta in hinc et... pactata con... data
Capitula sequentia.

Capitulum 1. fuit firmato pactato benefact
et con... data p... in ter Cordier Jaumes
Gavila mercator habitator de Ordona
Ordona procurator fuit hinc et
don Jaume Sepheimo Ladro de P...
con se de sinoras Bisca de de Ch...
p... general de don Santho... de... blth
Borja de Cardona olim de... de
Cardona cavalier de... de...

de la Santissima Verge Maria de la
terra Major de Guadalest Senor de cesor
les y barones de Gorgabechi Ribarona
Ordara baronia de confides y aces de
ceta y haia de ce y de la vicia baronia
de Cabell nou de confide de f. mag. y
embaveador en los. Estats de f. and. de
de la y noua de ce abata de ce
per Yuent Joan ferre nos presentat
Abat propasat y de la sube. entio
de ce. Jaume Gauila abate de ce
y de ce. y de ce. y de ce. y de ce.
de ce. y de ce. y de ce. y de ce.
de una part y de la otra part
Joan Gualbes, Luch Banulb, Damia
quanzel, Nicholau Verios, lazer si
menaz, Joan Nilles Basse Segura mag.
Sebatia Lorenz, Yuent Gauila, Cor
me Carpi, f. an. de usar Guillen mora
Berthomeu Puig, Pere ordunyo, Pere
fernando, Gaspar barber, Bertho
meu Yeger, Joan Namó, Jaume ma
Londa y, Machu gons Corclau a
de ce de la vicia de Ordara habia de

190
part alen a ce sobre la poblacion
ment fa heona de la dita vicia de Ordara
praho de los repulsió del moro de ce
que regnes de Vala y de poblacion de la
dita vicia de Ordara a ce ab los de f. de ce
nomenat y poblador de ce de ce de ce
dita vicia de Ordara com en altre qual
seuoll y fones q. f. uentú v. d. r. a
poblar q. de ce. y de ce. y de ce.
en vicia de ce de ce de ce de ce
qual seuoll y fones que f. uentú
v. d. r. a Poblar q. de ce. y de ce.
fa ce. y de ce. y de ce. y de ce.
In perpetuum com tam de ce de ce de ce
forma y manera q. se han de ce de ce
los fijos granb ce de ce y de ce
ad ce. Senor Major de Guadalest y
tanentó en vicia de ce de ce de ce
los qualb ce de ce de ce de ce
e henor Immediate sequent . . .

El Primerament se ce de ce de ce
a ce que ce de ce de ce de ce
de ce de ce de ce de ce de ce
de ce de ce de ce de ce de ce
de ce de ce de ce de ce de ce
de ce de ce de ce de ce de ce

de la de jurista y de la de dardara que
 die Jaime Gavila en lo de no se fizo
 se hazen de obispo en la dardara
 de dardara prestancia de juramento
 uelo en lo de non los sacramentos
 honenatges de fidelidad a costumbre
 en tanto quanto se fizo y privilegio
 del ynt regnes et al. Escrivado
 mel ynt s.^o magis y juramento
 fendo qui son de cast de la dardara
 de dardara han acostumbrado de...
 y han guardado los vasallos que...
 temp. guardan los regales de dardara
 los ab. v. los juris de cast y los...
 de dardara han acostumbrado de...
 y de cast de a gila que alguna...
 que en tanto temp. en gila de dardara
 de dardara...

7 Item fonth tractat clorau que ynt...
 que de g. ynt de la dardara que...
 de la dardara prestancia de juramento
 de la dardara y vasallos de Jaime Gavila
 los en lo de non los sacramentos...

21
 natge de fidelidad com de jurista
 lo de Jaime Gavila en lo de non
 honenatges y honenatges de dardara
 y juramento y honenatges de dardara
 uelo de non los sacramentos de dardara
 de dardara de dardara de dardara
 honenatges de fidelidad a costumbre
 en tanto quanto se fizo y privilegio
 del ynt regnes et al. Escrivado
 mel ynt s.^o magis y juramento
 fendo qui son de cast de la dardara
 de dardara han acostumbrado de...
 y han guardado los vasallos que...
 temp. guardan los regales de dardara
 los ab. v. los juris de cast y los...
 de dardara han acostumbrado de...
 y de cast de a gila que alguna...
 que en tanto temp. en gila de dardara
 de dardara...

Item quanto lo de s.^o magis s.^o de dardara
 de dardara de dardara de dardara...

non erit nisi de iudicio deo dicitur
sic. Reseruat sicut et alio quod
concordat per inter alios dicitur
de voluntate de dicitur per hanc
denominari in nomine. Unde de iudicio
per ass^o deo ut de dicitur de
indaracione per de qualitate iudicis
et dicitur deo ad iudicem iudicium
tamen alio parte in iudicio
tamen sicut hanc de iudicio
ari de iudicio de sententia consent
provenit sicut sicut de dicitur
enclausura que dicitur de dicitur
seralora a iudicio verbalmentem
de iudicio de dicitur de dicitur
sicut referant se iudicio de dicitur
Jaume Gavila in dicitur de dicitur
primus et iudicio de dicitur
in perpetuum de dicitur
iudicio de dicitur de dicitur
iudicio de dicitur de dicitur
iudicio de dicitur de dicitur
de dicitur de dicitur de dicitur
iudicio de dicitur de dicitur

uant de qui sicut dicitur
de nominari iudicio de dicitur
iudicio de dicitur de dicitur
mera iudicio com iudicio de dicitur
gruere de appellatio ab iudicio
sicut iudicio iudicio de dicitur
de pronuntiarum de dicitur
sicut que iudicio de dicitur
obligatio de dicitur de dicitur
de dicitur com dicitur de dicitur
ad iudicio de dicitur de dicitur
primus iudicio de dicitur
de dicitur ad iudicio de dicitur
in iudicio de dicitur de dicitur
de dicitur de dicitur de dicitur
de dicitur de dicitur de dicitur

Item reseruat sicut et alio quod
de dicitur de dicitur de dicitur
Jaume Gavila in dicitur de dicitur
sicut de dicitur de dicitur
non de dicitur de dicitur
de dicitur de dicitur de dicitur
de dicitur de dicitur de dicitur

a d'olar code fusca nea p'erna
y portion que adit gauriaren
dixomli p'era y ben be' fera
segons lo poder de l'adit portador
y de altre deo que ell d'nant mel
y men y a les p'ones que ben en t'ig
ra y re ferman se les cas y t'ore
que li p'era p'era -

Item fouth tractat los au' que p'onda
p'ente les d'ies p'ares y los d'ies no
p'odadors y vassals q' ferman deo an
de la de m'dara y los successals de
quell q' p'entament fient engut
obligats a d'fermar les cas y t'ore
que se' establi ran a b' y p'ostum
de bon adqueridor abe m'ltoraz y n
res no de terioraz a q' p'eces an b'n
que obligatio de conrear uel t'ira
y p'ouar a b' y p'ostum de l'entamo
dor y p'ratia de la t'ira y t'ne q' no
nou fella l'odie s'or los p'ugam' ar
fob' las p'enes a son arbitre y m' p'odador
res queu fella q' no fent honi o de l'u
adit mandatos los p'egon com' f'ar

et ca f'era t'eres -

Item fouth tractat los au' que p'onda
dat p'ente les d'ies p'ares y los d'ies
nou' p'odadors y vassals no que
vendes alienar ni t'amb p'otar les
casas t'eres y p'ostum y a les f'era
establi des en lo establi ment
f'ahed'or d'ins dos anys contados de
dia de d'it establi ment en auant
ni de car ni de rendir a q' uel
f'ent c'iencia de d'it s'or m' q' b' de
f'ou p'or -

Item fouth tractat los au' que p'onda
dat p'ente les d'ies p'ares y los d'ies
nou' p'odadors y h'uy f'era y p'emp' f'era
de d'it v'ia de m'dara p'entament f'ent
en q' uel obligats a q' f'ent las d'ies
anys p'ero en car en t'or l'odie s'or de
ueni dor f'era f'ent d'encia p'onal en la
d'it v'ia de m'dara y t'ne en a q' uel
f'ondom'ili y p'ap' m'ora de tal m'nera q'
h' ab' f'aca f'era y familiar e t'ora b'n m' f'era
de la d'it v'ia de m'dara l'odie s'or m' q'
mel y los successals los p'egon com' f'ar

obligar a tenenda per residencia per
 nal en dita mada de dita, recuyam
 ho de fer ipso facto iot pugnancia
 y llevar les coltures a fer y hereta
 estable de dita y establem iot non
 ben vobis lictura in loquocion non man
 demanar millores al guine aldit is
 naysi mafos fucces ab

Item este tractat clor aué que non
 con cordat per entes de dita y fi se
 necessari fogajar y reprin al non
 tenet que los gades del fogajar y
 par traxca y tres que se establem
 le pague misera ment ple dicit por

Item fonsu h abant clor aué que
 con cordat per entes de dita y fi se
 (quod est) naysi o fonsu? establem
 col dicit a fer lictura hereta t
 y possessio om de dicitura de dicit
 ad ablo iareth de un fadiga
 me sequent a fobes lictura fonsu
 ce vint fonsu p cada cent lictura
 lictura lictura fonsu fonsu

Eserce el nomen adores plectra
 y valent de acent lictura plectra
 no p cent annuatim y nictura
 plectra le sequent adores plectra
 plectra valent mel lictura hatal
 casa naci materis hante naci
 y nictura cas un any plectra de
 quare vint plectra fonsu de
 hata de dicit que se fonsu fonsu
 Una cosa constant de acent de
 de fonsu hata de fonsu de
 materis materis materis
 y nictura fonsu fonsu hata
 le en e gade que se fonsu que fonsu
 ara fonsu arborat p terra campo
 honsu fonsu que fonsu hata de
 ta de dicitura confia regadiu
 hata de fonsu y nictura de lictura
 quare dicit de dicitura de dicitura
 o montano plectra de dicitura obligati
 gade a naci de dicitura de fonsu
 nal plectra hata de dicitura hata

me lo qual per al o ca si ha de ser qual
seu o qualitat que ha de ser
arborat de qual seu arborat
o terra camp y en cas de venuda
seu de pagar al de dos foels o llura
deu a regament de senyal al de ven
foel y llura los qualts son foels
quatre de net y dos d'unes de cada un
cent ha de pagar y pague ditos
de abors y de fall que ha y son y prems
sera per petu y cent foels y llura
y de altre y de ven Impliment
segons hi ha de Yala pagadors en l'obra
y festa de s'ant'angel que hi ha de
mes de setembre en una paga comen
la primera paga en l'obra y festa de
s'ant'angel de l'any mil secent y
dos de y la segona en l'obra y festa
de s'ant'angel s'ant'angel que hi ha de
seguint de l'any mil secent y tres
et hi ha de juo super petu

Item de serue parat dos anys no
corbat y en tre les d'ies parat y col
En d'elles de fall y nois poblada
y successors de aquells que hi son
y prems sera de dita vila de l'obra
als quals se senyalara y establiran
cases y terres indiana de l'obra
ra y parment de aquella vila y mes
sal cent annuo de fusdit ha de
gar y pague de responsio y petico
dees puyts a saber de qual qual
genero de grant que pulliran en
toto terme de dita vila de l'obra
arafia en la hora y en la festa allers
cos que ceuat primerament
del monto comu lo del mes de l'obra
y primicia a ser se ha de ceuar
del que restara y parte de tre
de parts una canella y parte de
la qual canella se ceuaran en
tre que hi ha de poblador y de fall
tenenir lo seu part algun o
en dita canella de ceuar que

restara ende mouto de formen e or
o altes qual fenoll qant haende
partir y partisque alter de qre e
denes caffos q barceada feito m de
lena q losos del vasall y enras
pore octos los arbas q fuyt a ve
deca lora com de fea ameles
fques ganfa oli y visfentengues
y obligas q partir a dicit fuyt q
sucessor q perpetuo alter abber
y quedat caffos barceada arbas
o canter fea lo hu qral fenoz
losos por olua fall deducunt
primament del mato omu lo
de no teris de ame y primicia q in
res pte de coluuel l colifentem
que obligas losos vasall a
fer a quele in ea Amacera del 5° no
gant loret de Amacera y molina
acostumat, um hor que losos
noul y obligas q uenent de
dites oluies fis barceada de oluue
para casa fenoz pagar de calga y me

96
no su quen vender ni collar en esta
manera o luer algunos fob pena
de serantia fob qrcada foga da
mencionandia y pccimatis fca
ten que obligas de donar cada
unany una fania de ppa p cada
casa losos qual fuyt p aca
edres de fea de fuyt q fuyt
losos y obligas y vasall fen
ten que obligas q por carlos
deca a fuyt q fuyt p aca
que fea lora ende ca deca
de ordara fuyt q fuyt q fuyt
uere de pagar de 5° pccimicia
p ra ho de qrcada de fuyt de
clarant que in res pte de vife
haya de pagar de qrcada de fuyt q
de pagar los del mato de dices y enras
pore deca fuyt qrcada de fuyt q
y pccimicia de fea de lora de ca deca
de fea y pccimicia de fuyt qrcada
de lora de vende donant la casa
part al fenoz

18

Item es estat onrat clou au dit
 nonat dat en entre les dites parts
 de lous dits basall et noui nobladors
 que huy son y a temps de l'era d'ora
 dita vna de on d'ara que que per
 casu p'us una casu y heretatis
 de l'era de l'era l'era d'ara
 vna faxe a on de l'era tan so
 lamente senb pagar de agtia
 terribel a equa die 5.º Margri
 al seu y facas lous dits nobladors
 vna anca herbe enca
 cal hayen de pagar lous de
 a que vna anca die 5.º a for
 heretatis ~

en

Item es estat parat clou au dit
 conat p' y entre les dites parts
 que lo dit senor Margri son 5.º de
 establiment de la heretatis et de
 uenidors establir an al dits
 basall y nobladors de l'era
 dita de on d'ara que huy son

191

sercemp' l'era quant a la dita
 len oca tan solament referiat
 se per se y per totz sos successors
 la senora d'ora de l'era dita
 ca per heretatis y possessione de
 casu de agtia de l'era
 vol y en te conceder com a m
 xhi e oriall de tal manera q' lo
 dit senor Margri y sos successors
 sen senor d'ora y lous dits nob
 nobladors anes de senor basall
 y de l'era de l'era senor
 y lous dits y senor d'ora tan so
 lamente de l'era de l'era de l'era
 senor y heretatis abrenen en lo
 dit senor Margri y sos successors
 de l'era de l'era de l'era de l'era
 vna alienacio y de l'era de l'era
 tota l'era de l'era de l'era
 de l'era de l'era de l'era de l'era
 de l'era de l'era de l'era de l'era
 de l'era de l'era de l'era de l'era

dedes caser y hereditas hentes
y obligats a fer tot lo de ferdit tot
allo que un bo imphiteorati
que obligat a fer y q' prahoriam
ha de lo possesio y domini sedite
fer y heres haren de regone certa
folament aldit 5^{or} margin forsu
cessos a fer juhi davant sedie 5^{or}
margin / o deli judge pagu esse
gabot y no pugne recare a olle
judge algu forz pena de comit
y q' totamp q' abit senor margin / o
for succesor q' are era totor q' a
for cab bieuar y mortuar totor q' a
de sa possesio y que in efete fer
tenguet a fer tot allo que tot
forz y hereders imphiteorati
conforme a fer de q' heredes
font equit a fer y guardar

em jam esseat q' d'at clor acc' q' em

198
cordat p' entre cedre algar 5^{or}
cordat d' h'ell y noui y oblada 5^{or}
succesor In per p'cau sen equit
obligats a anaramoldre almo
lode 5^{or} a courloga en lo for
sedite arien de d'aria pagant
dret acostumat y acostumat
de la carneria y acc' m'acris
que ha res p'cau acendatuer
na flaguaris p'cau y acc' duria
pagant tot dret y for acostumat
res p'cau ment p'cau casa
y p'cau m'acris q' a p'cau abende
ni vena en d'aria v'ca de d'aria
ni carment de ag' d'aria ni q' a
genero de d'aria acc' m'acris
cota en d'any ni per juhi deca
d'aria ten da lauer no f'cau mo
si for q' el for de d'aria carneria
y d'aria m'acris forz pena de d'aria
ca for d'aria v'ca q' con tra
de d'aria m'acris m'acris de d'aria

contra vendan, de perniciosa
uadep y otras general d. Sen. b. r.
legon local del et negoci requerira

Am

Item es estat nallat elos auenquy
cordat p. y m. reles p. c. g. a. r. d. g. l. o. r.
de b. non b. g. o. b. l. a. d. o. r. b. que luy fo
y p. t. e. m. p. b. f. e. r. a. n. f. u. p. p. t. e. n. u. m. d. e. l. a.
d. e. a. d. e. l. a. d. e. m. d. a. r. a. n. o. q. u. e. n. e. n.
g. a. r. a. n. i. t. e. n. i. h. o. r. r. a. l. e. n. f. e. s. c. a. f. e. r.
n. i. n. a. l. e. a. g. a. r. t. d. e. d. i. c. a. b. i. c. a. n. i.
d. o. m. e. d. e. a. g. u. e. l. l. a. n. i. f. e. r. m. o. l. u. b.
f. a. r. i. n. e. l. d. e. o. l. i. f. o. n. t. b. u. t. e. n. a. b. l. e.
c. a. f. e. b. c. o. n. t. o. r. e. s. l. e. r. e. g. a. l. i. a. s. d. i. c. i. s.
m. a. r. g. s. f. e. r. e. t. u. n. o. y. r. a. f. e. r. u. a. v. e. r. b. f.
y. a. f. o. s. f. u. e. r. o. n. t. q. u. i. r. a. f. e. r. a. f. e. s. p. l. a.
n. e. s. l. l. l. i. b. e. r. e. s. v. o. l. u. n. t. a. t. o. r.

Do

Item es estat nallat elos auenquy
concordat p. y m. reles p. c. g. a. r. d. g. l. o. r.
que lodeit faume g. a. m. i. a. n. l. o. d. i. t. i. o.
lo. s. l. e. n. y. a. l. a. r. a. s. e. g. o. n. t. q. u. e. a. b. e. l. o. n. t.
c. a. n. t. o. l. o. s. l. e. n. y. a. t. a. l. o. d. i. a. d. e. l.

de f. a. p. r. e. d. e. e. a. d. a. f. e. m. a. n. a. d. e. r. a. t. e.
n. i. m. e. r. c. a. t. e. n. l. a. p. l. a. c. a. d. e. d. i. c. a. b. i. l. a.
l. o. q. u. e. a. d. a. f. e. r. n. e. g. a. y. p. o. r. e. c. e.
f. o. l. a. b. e. p. r. o. d. i. t. o. r. a. d. e. d. i. f. a. p. r. e.
p. r. o. e. n. a. l. t. e. a. l. e. q. u. e. p. u. g. u. e. n. d. e. n. d. e.
t. o. t. l. o. s. f. i. a. t. e. r. s. q. u. e. v. e. n. d. i. a. n.
a. b. e. n. d. i. e. g. u. a. l. f. u. e. r. o. l. e. g. e. n. e. r. o. d. e.
v. i. t. u. a. l. e. s. d. e. l. a. t. e. n. d. a. y. d. e. t. o. r. e. s.
l. e. s. d. e. m. e. r. e. g. a. l. i. a. s. f. a. n. c. a. m. e. n. t. e. n. t.
t. e. n. i. o. b. l. i. g. a. c. i. o. s. d. e. p. a. g. a. r. n. i. n. g. u.
d. i. e. t. a. l. a. f. e. n. o. r. i. a. n. i. a. a. l. t. r. a. p. l. o. n. a.
y. l. o. s. a. r. e. n. d. a. d. o. r. s. d. e. l. e. s. r. e. g. a. l. i. a. s. e.
f. i. g. n. a. n. t. e. s. l. o. t. e. n. d. e. r. q. u. e. t. e. n. d. i. a.
a. r. e. n. d. a. d. a. l. a. t. e. n. d. a. d. e. d. i. c. a. b. i. l. a.
l. i. n. g. u. e. n. f. a. u. l. t. a. t. e. f. i. v. o. l. d. i. a. n. t. a. n.
r. e. a. b. e. n. d. i. e. a. l. a. p. l. a. c. a. d. e. l.
d. i. c. t. m. e. r. c. a. t. a. q. u. e. l. l. m. a. t. e. r. i. a.
l. e. s. d. i. c. t. o. l. e. s. q. u. e. v. o. l. d. i. a. h. i. l. l.
s. a. r. e. p. e. r. a. a. b. q. u. e. l. e. s. q. u. e. t. a. n. t. a.
e. s. h. a. y. e. n. d. e. v. e. n. d. i. e. t. o. t. a. q. u. e. l. l.
d. i. a. a. l. p. r. e. n. g. u. e. t. e. s. h. a. u. r. a. n. e.
c. a. d. e. l. a. v. e. n. d. i. e. f. e. n. t. b. o. d. e. r. p. u. o. r.

de ppeu y lam a sero facultat
In quentor color dafall dekin
y ho a tadori de la y referen
quesara fon y pntemp referan
Escepto la bnuada de vilagun
nos quga vende fino ferade
mijo quarta en fal y nomeny
y ppo se ha de entender a ppe que
lo sea en terra hayen a cobat de
vendo tota fon bi dema nora que
mentre y haya bien laterra no quga
entrar otra bnuada de bien loda
dia de merca ni altre y probato
de la terra quga entraren dia
dia de merca la otra bnuada
de vi con la ppeu y ppeu matris
deis nou pobladas p miron
bunget propias foral d'ermes
e de present bnuada ppeu por
tar fons y ppeu a vende a cada
vilo conditose de mijo quarta en
fals y ppo de otra manera

201

200
Item se trata de la clonacion que se
corda de ppeu de la clonacion ppeu y
en lo que ha respecto a la clonacion
uon que ca oca bnuada de miron
es de obligada a si ppeu ppeu
con ppeu a mientre a bnuada de
con fons y ppeu. Hay que hnt
a mija quarta del Rey a referen mija
Juge comitari que buye a mientre
uon de la bnuada de miron
La solucio de seos con fal no ha de
clarar miron la de la bnuada y ppeu
rent de la mija quarta de miron
Pero se trata de la clonacion de la
de la parte que se ha de dar
a la bnuada de la mija quarta y ppeu
Juge comitari ppeu se ha de
declarar con se ha de pagar
de la mija quarta de miron
no de la bnuada de la mija quarta de miron
de la parte de la mija quarta de miron
de la mija quarta de miron

sereneli, p' deor corda casa
terres fens quedi f'ortos miga
f'oras a' deor ni' terra quedi
la qu' adell'ario y p' deor mi
natio si' soldan' deor no' h'az
de deor ar' d'it' nou' p' deor d'or
y' d'afall' b' l'ace de or aqua d' d'it'
m'at' a' p' deor qu' no' d'ific'io' s' p'
p' deor lo' qu' al' m'el' s' b' b' h'auer
acceptat' l'or p' deor d'it' d'it' p' deor
b'ement' s' a' h'ed'or d'it' canch
p' deor mag' b' s' p' deor p' deor m'if'ario
clarat' y' l'or qu' cap' p' deor l'acio' p' deor
b'el'io' y' lo' d'it' b'ement' s' a' h'ed'or
re' de' d'it' s' a' f'oras y' b'alo' d'it' clarat'
qu' s' a' cal' a' equ' b' a' equ' b' d'it' d'it'
v' de' b'old' an' d'it' d'it' d'it' casa y'
terres p' deor r'aho' d'it' d'it' d'it' y' d'it'
qu' d'it' y' h'auer' a' equ' a' m'it' d'it'
a' qu' d'it' l'it' p' deor p' deor y' d'it' d'it'
t'emp' s' qu' d'it' d'it' d'it' d'it' y' d'it'
re' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'

dom

Item p' deor d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
p' deor d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
en' l'or m'it' p' deor d'it' d'it' d'it' d'it'
ent' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
lo' s' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
re' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
qu' p' deor d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
l'ad' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
b'ement' s' a' h'ed'or d'it' d'it' d'it'
d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
car' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
t'ant' y' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
hon' s' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
u' s' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
m'el' qu' no' s' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
qu' cap' p' deor l'acio' y' d'it' d'it' d'it'
s' a' h'ed'or d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
s' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
s' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'
s' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'

201

dom

Item d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it' d'it'

publ. et publicis et
huiusmodi legibus ordinatio
estque continetur et
proinde ad effectum
virescit in dicitur

Item deest et pariter
concordat quod in
quod legibus publicis
sicut ab submissio
provisio variatio de
suis necessariis
non legibus
tari rebus
ent clavis
et pro
presens
quod
trahunt
sicut
no
de
perma
Quibus

Quibus quidem

Singulis in
Sicut
virescit
et proinde
aprobat
nub omnia
Incertis
virescit
Domini
Evangelia
nub sponte
virescit
alteri
et in
missa
facere
quoniam
Evangelium
ad
partem
Expectant
re omnia

cessantibus et non admittit favore
duam mille solida moneta
p parte proventu parte nobis
obediens danda de solidis
pro gena et nomine pena fragu
ta autem soluta gena aut gra
tose remissa nihil omnia ore
recta omnia et singula et
que fuerit capitulis contra
fuit robore et firmitate rema
neant, Quod quidem generaliter
potest quoad omnia pariter
cum obediens voluerit Ad quo
rum omnia et singula supra
et infra scripta ac missorum
quod nobis et nostris facere conti
nerit solutionem satisfactionem
Emerod et complendum del
tingi compelli seu etiam for
ri potest quod iudicem quem
seculare quem voluerimus in
iure examine omni et singula

de super contenta pro de
parte nostrum pertinet et
incumbunt ad implere
ad effectum deducere Prohibi
mus Vnquam nostrum alteri
et alteri alteri ad iudicium
humili pro de iudicium coherenti
et iudicium licet non sit iudex
noster ordinari nos et bona
no se submitting subponimus
et ab iudicium no quoque
pro pro quoad hec genit
et decerta sciencia remu
nando et legi et mandatis
iudicium iudicium de quod sit con
uentum et iugum iudicium
et quoque modo porogato vel di
concentrat habet ante lecte con
sestatam posse revocari et iudicium
alteri sui declinatour factum
se primum de vel pro iudicium
iudicium et singulis signa et obedi

50 et de his aliis honorum omnium
et iurium nostrorum mobilium et
mobilium immobilia et non
immobilia habitorum viginti
et habentorum sine aequa
sede oblatione iuris consecratione
aut aliis quomodocumque ordinariis
sola exhibitione et demonstratio
ne iuris publici iuris autem
exempli quod valere volumus
et vim obtinere sententia diffi-
nitiva in rem iudicata causa
agere appellare vel supplicare
non licet nec obsequium aut ob-
sequium oportet in his aequa
iuris solemnitas in ecclesia regio-
ra et de venditis fructibus et per
hunc relictis esse factis pro de per
quod sit et de condemnatione
pena quartae de qua ratum
fuerit in scriptis omnibus
iuris obsequio pretermisso nec admi-
tamur nec admittimus ad ali-

quam executione executione obla-
tionem pro ad excludere omni
debetur et saluum materia
Ibidem fiat ad electionem par-
tis vestrae seu illius et nobis qui
dilectam faciat executione ad iudicem
et de illis quibus nos debet pariter
et de omni sententia gluce et barbare
iudicium et ad aliam sine
utroque in modo forma loco
et ex parte et in personis ab omni
ratione contentione in iudicio
dici et iudicium in iudicio pro
maluerit iustitiam et iudicium
et de per et pro iudicibus capi-
volis contentis et non licet
ne de qua presentatione et
sine executione a iudice. Nemo
vane sit legibus et equitatis
dinationibus contra hec venientia
et de ante etiam pro parte
et de omni oblatione

alij processu ordinari obsequi
suisque iuris preferentia et
appellationi iuris, iuribus et
iustis et iuri etiam appellandi
et recurrendi et omnibus ratio
nibus receptionibus et allegatio
nibus et omni alij iuri auxilio
contra hec venientibus et facultatibus
oblationibus bonorum immobilium bonis
reventibus mobilibus et semovibilibus
et etiam privilegiis. Ut etiam
vigore pacti et iuramenti pre
dictorum promittimus nobis ad iuri
am et iustitiam non litigabimus nec
aliquam exceptionem dilacionem
turbationem appellationem
vel inquietationem progredimur
faciemus vel consentimus quominus
hec omnia vel eorum singula seu
cum eorum mentem et sanam iura
tionem efficaciter compleremur
necessariam impetramus generali

207
graciam nobis non impetabimus nec
impetare possimus directam vel
indirectam a domino nostro Rege vel ab
aliquo alia persona presentis vel
futuris vel seculari aliquod res
ceptum gratiarum flagamentum
per sedimentum iurisdictionis refer
vacionis. Et sic mandati gratiam
iudiciorum cominationum aut
quicquam aliam impetari vel esse
trahi quibus vel quibus in
hoc contentum fuerit vel ali
quod se faciat contra intentionem
et voluntatem nostram impediri
elongari aut fieri differri valeant
quod cum modo etiam si proprio
motu principis aut de iure nostro
liberalitate aut potestate ple
nitudo vel causa utilis
nobilis expedientis vel ne
cessaria minime aut rei

publicis vel alij talia mandaren
tur generaliter vel specialiter
et etiam nobis dictis partibus
seu aliqua parte nobis non
favente vel non promanente
promittimus una parte nobis
alteri et altera alteri ad pui
commodum in virtute patris
dicti hic vel alij subro huius
modi intentioni non contrarij
non ubi vel quando nec consen
tius presentari aduersus ali
quem in nobis ratione contem
tum In hoc modo executionem
Imo eis non obstantibus predicta
omnia et singula efficaciter
complectentur et inquirimus
examine nobis eorum denega
tur penitus audientia si horum
autem contraria fecerimus
seu aliqua parte nobis fuerit

208
contrarium quod ab se penam
conferimus. Quorum necesse fore
rum dictis mori de bonis partem
nobis contra faventis partem
nobis volunti complere nos
dicta omnia sanctorum progenitorum
et nostra generis ac pro damno
etiam et interesse terrarum
vires committatur de qua familia
fuit executionis de fugerunt con
tinentis. Nam semper hoc gale
mentem. Nam nihilominus res
vixit a longanimitate suspensum
fuit et aliamque. dicta iuris
intentioni parati iuramentis
contra alios nullius facti valo
ris et eis omnibus et singulis se
re cum patris. Penitentiam et
licet quod non possunt. Verig
partem nobis pro posse nec
obesse modo aliquo fuerit

eres et respectu nostri et nostro
um ratione contumacium in
hoc iuris carere volumus
rebus esse factum Et Proinde
omnibus et singulis sic accende
dit firmum et congruendis obligat
mus Una pars nostra alteri
et alteri alteri ad iuramentum
nisi et quilibet nobis in
liberum nostrum singulis
quibus se firmiter et sic pro
se iura pre iuramentum
et omnia in iuris quilibet nob
is iuramentum nostrum tunc et
obligat et omnia et singula
bona et iura nostra et iuristi
bet nobis et in solidum
silia et iuramentum quicquid
gratia et non in integrata ha
bita vobis et habenda quod
est in villa de Indora

209
Die Octavo mensis Augusti anno
anath dñi millesimo sexcentel
simis undecimo Et finem meo
vobis Gaudio ~~Et finem meo~~
~~Et finem meo~~ In nomine Petri Leonii
Athene, Joannis Gualber, Ludo
vici Barthelemy, Damiani quoniam,
Nicholay Ursis, Labarome
no, Joannis Niccol, Baptiste
Segara Margit, Sebastiani Lo
renti, Vincentij Gaudio, Com
Cargi, Francisci Cisar, Guille
mi Morato, Bartholomei Ding
Petri Indunja, Petri Ferrando
Gasparii Barber, Bartholomei
Verger, Joannis Ramo, Jacobi
Malon da, et Mathaei Donb
predictorum qui hec singula
sunt singulis referendo lauda
mus et approbamus ratifica
mus et confirmamus
a quibus eorum ludo vobis

ad Vltimam Juluſeas

ſeſter huius rei ſunt Joſephus
nonoſq; ſcripſit Valentiſſet
Yoncentiſſe ſerrandiſſe Agu
iſta vltis vltima reſpectu
ne h. b. b. b.

Preſent capitulo nre et populatio
re ſubſtium manuſcriptoſarati
In huiſſe vltima et duo papirei ſeſter con
ſeſterum ſeſter; Ego ſuſceptoruſſe
ſuſceptoruſſe regia nre ſuſceptoruſſe
et vltima vltima ſeſter ad ſeſter
huiſſe manuſcriptoſarati appon

